Uitleg bij het peilbesluit Boezem, peilgebied 27, Zuidweg in Naaldwijk

Hoogheemraadschap van
Delfland

Uitleg bij het peilbesluit Delflands Boezem, peilgebied 27, Zuidweg in Naaldwijk

Inhoud

1 Waar gaat deze uitleg over? 4
1.1 Wat is een peilbesluit? 4
1.2 Waar komt een nieuw waterpeil? 4
1.3 Wat staat er verder in deze toelichting? 5
2 Wat is het oude peil en wat wordt het nieuwe? 6
2.1 Wat was het oude waterpeil? 6
2.2 Welk probleem is er met het oude waterpeil? 7
2.3 Wat wordt het nieuwe waterpeil? 7
3 Waarom kiezen we voor het nieuwe waterpeil? 9
3.1 Waar houdt Delfland rekening mee bij de peilkeuze? 9
3.2 Lost het nieuwe waterpeil het probleem op? 12
3.3 Wie is betrokken bij het opstellen van dit peilbesluit 12
Woordenlijst 13
Bijlage 1 Peilenkaart 14

1 Waar gaat deze uitleg over?

In dit rapport leggen we uit waarom het waterpeil van Delflands Boezem peilgebied 27 bij de Zuidweg in Naaldwijk verandert van 0,43 meter beneden NAP naar 0,30 meter beneden NAP.

1.1 Wat is een peilbesluit?

De verandering van een het waterpeil leggen we vast in een nieuw peilbesluit. Een peilbesluit is een officieel besluit van het waterschap. Hierin is het waterpeil vastgelegd van wateren zoals sloten, kanalen, plassen en vijvers. Het waterschap is verplicht om zo'n peilbesluit op te stellen. Daarna moet het waterschap zijn best doen om dat waterpeil te handhaven. Het beheergebied van Delfland heeft ongeveer 700 peilgebieden. Voor elk peilgebied is een waterpeil vastgelegd in een peilbesluit.

In de 'beleidsnota Peilbeheer'[1] heeft Delfland opgeschreven hoe peilbesluiten moeten worden opgesteld. Daarom worden de beleidsuitgangspunten en werkafspraken uit deze beleidsnota gebruikt voor dit peilbesluit.

1.2 Waar komt een nieuw waterpeil?

Peilgebied 27 van de Delflandse boezem ligt naast de Zuidweg in Naaldwijk een gebied waar het waterpeil verandert. Dit gebied ligt in de gemeente Westland en is 11.000m2 groot. Het gebied is met een groene lijn aangegeven in onderstaande afbeelding (Figuur 1).

Figuur 1: gebied waar het waterpeil veranderd (Zuidweg in Naaldwijk)

[1] Hoogheemraadschap van Delfland, juli 2017, Beleidsnota peilbeheer

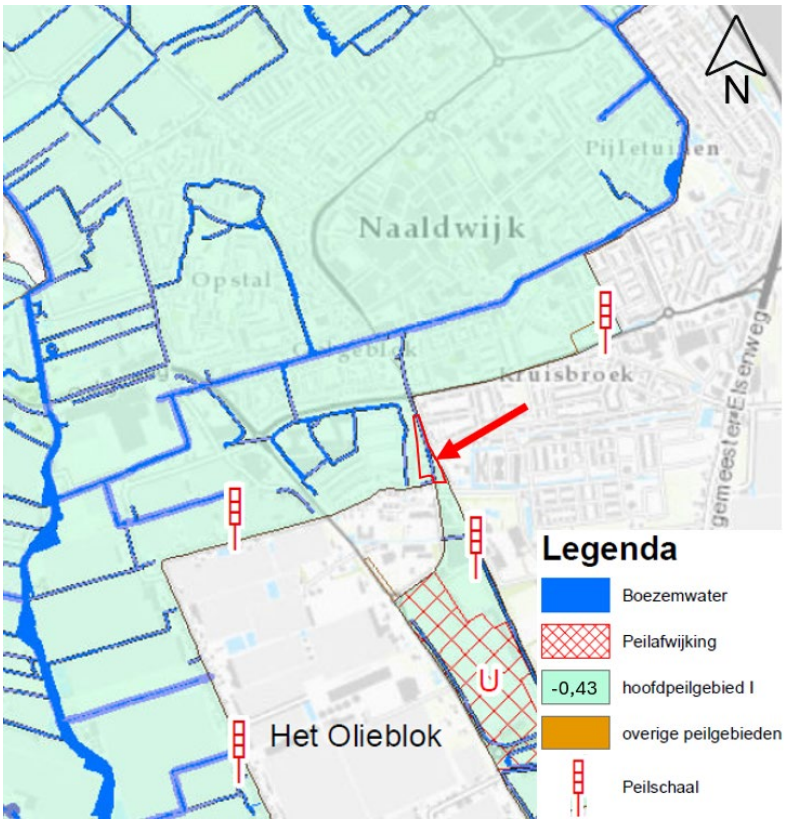
1.3 Wat staat er verder in deze toelichting?

In hoofdstuk 2 beschrijven we hoe het watersysteem werkt en wat er verandert. In hoofdstuk 3 beschrijven we waarom het nieuwe waterpeil wordt gekozen. Bij deze peilkeuze hoort een peilenkaart om de begrenzing van het peilgebied aan te geven. De peilenkaart is als bijlage aan dit rapport toegevoegd.

2 Wat is het oude peil en wat wordt het nieuwe?

2.1 Wat was het oude waterpeil?

In 2019 is een waterpeil voor de Delflands Boezem vastgesteld in het peilbesluit[2]. De sloot van de Zuidweg hoorde bij peilgebied 1. Voor dit peilgebied was een vast waterpeil vastgesteld op 0,43 meter beneden NAP. Een deel van de peilenkaart is te zien op Figuur 2.

Figuur 2: gedeelte van de peilenkaart van peilbesluit Delflands Boezem uit 2019

Het huidige waterpeil is anders dan het waterpeil van het officiële peilbesluit. Het waterpeil is anders geworden door de 3 verleende watervergunningen. De aanleiding hiervoor was de bouw van een paar nieuwe woningen. Er zijn werkzaamheden uitgevoerd aan de watergang. Voor deze werkzaamheden is in 2010 een vergunning verleend (843549) en het volgende uitgevoerd:

- het dempen en graven van watergangen
- het plaatsen van een overstortputten
- het aanbrengen en vervangen van dammen en duikers.

Vervolgens is in 2022 een vergunning (Z-22-064523) verleend voor het aanpassen van duikers en het veranderen van de grens tussen twee peilgebieden. Inmiddels zijn alle werkzaamheden uitgevoerd en daarom is het nodig om het peilbesluit aan te passen. Met het oude waterpeil van de Boezem staat er namelijk bijna geen water in de sloot.

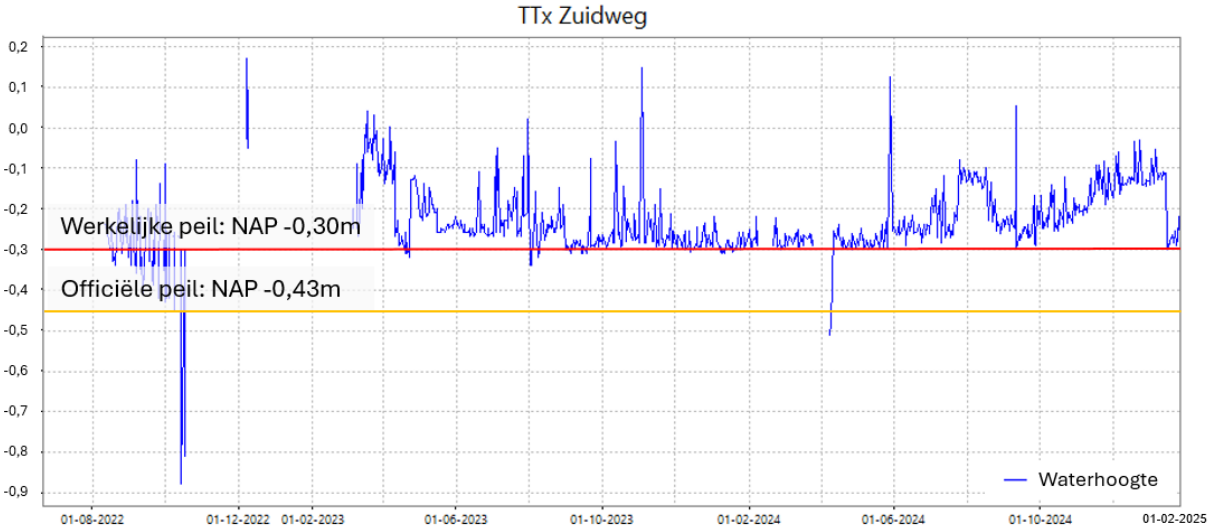
[2] Hoogheemraadschap van Delfland, 2019, Peilbesluit Delflands Boezem

2.2 Welk probleem is er met het oude waterpeil?

In het gehele gebied (zie figuur 1) is de peilgrens en het waterpeil door goedkeuring van 3 watervergunningen gewijzigd naar 0,30 meter beneden NAP. Het oude waterpeil was voor de nieuwbouw (en voor panden op houten palen) te laag.

Om meer rechtszekerheid en duidelijkheid te bieden aan de ingelanden, wenst het waterschap voor alle gebieden het waterpeil zo veel als mogelijk vast te leggen in peilbesluit in plaats van watervergunningen. Het waterpeil is nu enige tijd vastgesteld met een watervergunning. Dit huidige peilregime kan nu beoordeeld worden.

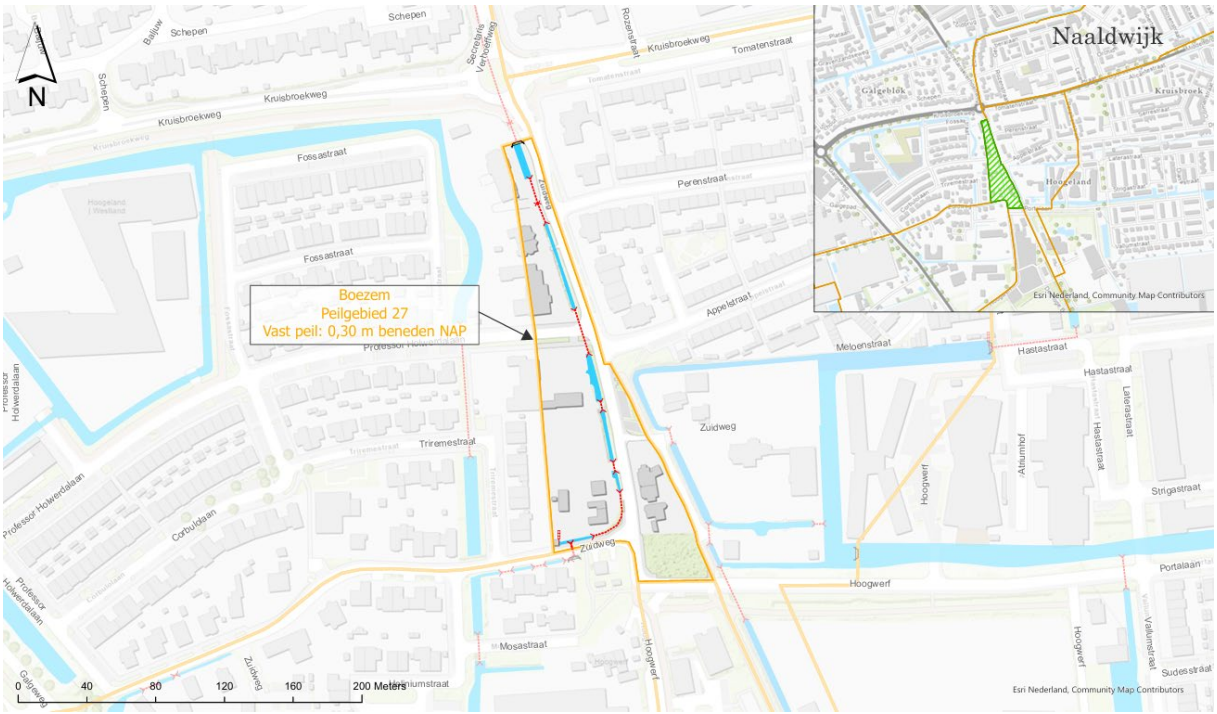
In het peilgebied staat een automatisch meetpunt van de waterpeilen. Dit meetpunt meet vanaf 2022. De overstortput staat ingesteld op een hoogte van 0,30 meter beneden NAP. Dit blijkt ook uit de onderstaande grafiek. Er zijn echter ook langere perioden waarbij het waterpeil 10 tot 20 centimeter hoger staat dan het vergunde waterpeil. Ook zijn er enkele kortdurende pieken. Dit zijn korte en hevige buien waarbij het waterpeil snel stijgt, maar ook snel daalt (door de overstortput).

Figuur 3: Meetreeks gemeten waterpeilen meetpunt OW50970

2.3 Wat wordt het nieuwe waterpeil?

We kiezen voor een waterpeil van 0,30 meter beneden NAP. Dit is ook het waterpeil van de verleende watervergunning uit 2022. Het waterschap heeft hierbij getoetst op de keur 2010, beleidsregels "dempen en graven" 2019 en "kunstwerken in wateren " 2009 en het waterbeheersplan 2010-2015. Het nieuwe waterpeil heeft een positief gevolg voor de funderingen van de panden, maar ook negatieve gevolgen. Een uitleg over deze keuze staat in hoofdstuk 3. Het gebied met het nieuwe waterpeil is te zien op de peilenkaart in figuur 3 en bijlage 1.

Figuur 4: begrenzing nieuw peilgebied en kunstwerken

Schouwpeil

Voor controle van watergangen, onderhoud en vergunningen spreken we altijd één waterpeil af. Dat noemen we het schouwpeil. Het schouwpeil wordt 0,30 meter beneden NAP.

Peilverschillen

In vergelijking met het vorige peilbesluit wordt het peil 13 cm hoger. Er is geen verschil met de verleende watervergunning uit 2022.

Maatregelen

Om het nieuwe waterpeil in te stellen hoeft het waterschap geen fysieke maatregelen te nemen.

3 Waarom kiezen we voor het nieuwe waterpeil?

In dit hoofdstuk bekijken we of het nieuwe waterpeil goed past bij het gebied. Daarbij kijken we naar de gevolgen van het waterpeil voor de gebiedsfuncties en waterbelangen van het peilgebied 1. Dit doen we aan de hand van het beleid van de beleidsnota Peilbeheer[3].

In de beleidsnota Peilbeheer van het Hoogheemraadschap van Delfland staat dat het doel van peilbeheer is het in stand houden van waterpeilen zodat functies en belangen zo goed mogelijk worden ondersteund.

Bij dit peilbesluit kiest Delfland voor peilverhoging voor een klein deel van de boezem. De peilverhoging is positief voor panden op houten palen en de nieuwbouw uit 2024 (de aanleiding voor de peilwijziging). Het voorstel heeft ook andere (negatieve) gevolgen. De hoeveelheid oppervlaktewater in de boezem (berging) wordt kleiner. Bovendien zorgt het hogere waterpeil voor een kleinere drooglegging voor panden, tuinen, beschoeiingen en de waterkering. De gevolgen en afweging zullen wij in dit hoofdstuk verder beschrijven.

3.1 Waar houdt Delfland rekening mee bij de peilkeuze?

Voor het nemen van een peilbesluit zijn alle gebiedsfuncties en waterbelangen afgewogen. Hieronder staan alle gebiedsfuncties en waterbelangen genoemd, die in de beleidsnota Peilbeheer staan.

<u>Gebiedsfuncties</u>
- archeologie,
- glastuinbouw,
- grasland,
- bouwland en vollegrondteelt,
- natuur,
- recreatie en groene ruimte,
- stedelijk gebied,
- vaarwegbeheer.

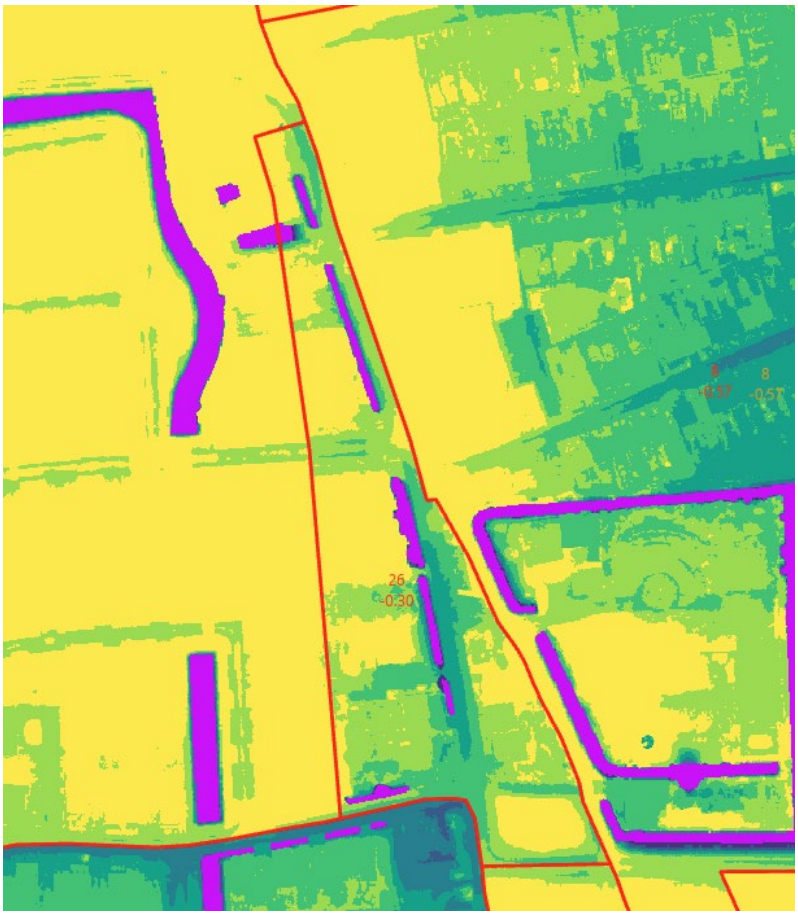
<u>Waterbelangen</u>
- bodemdaling,
- waterkeringen,
- watergangen,
- kunstwerken en andere objecten aan het water,
- effecten op waterkwaliteit en planten en dieren,
- risico op wateroverlast, watertekort of droogte.

<u>Gebiedsfuncties</u>

Het gebied maakt deel uit van de boezem. De boezem is een groot gebied en hierin komen diverse functies voor met uiteenlopende belangen. Dit maakt het maken van een peilbesluit complex. In het voorgestelde peilgebied is de functie stedelijk gebied. De belangen binnen het gebied zijn minder uiteenlopend. **Een eigen peil voor dit gebied biedt de mogelijkheid om meer rekening te houden met de funderingen van de aanwezige panden.**

Het gebied ligt in een stedelijke omgeving met bestaande bebouwing, oude bebouwing en infrastructuur. Het gaat om een klein gebied met een beperkt aantal woningen. De meeste woningen zijn gebouwd na 2000. Deze woningen zijn niet kwetsbaar bij een kleine peilwijziging. Daarnaast zijn er 2 woningen uit 1920 en 1925. De woning uit 1920 is vermoedelijk gebouwd op staal, en de woning uit 1925 is vermoedelijk gebouwd op houten palen. Voor de woning op houten palen is een kleine peilstijging vermoedelijk gunstig voor de bescherming van de paalfundering. Voor de woning op staal kan de peilwijziging positief en negatief uitpakken. Peilverhoging kan zorgen voor minder maaiveldaling en zetting, en hiermee funderingsschade voorkomen. Peilverhoging kan ook zorgen voor een hogere grondwaterstand en hiermee vochtschade (aan vloeren). De drooglegging voor deze woning is groot genoeg op vochtschade te voorkomen

[3] Literatuurverwijzing beleidsnota peilbeheer

Figuur 3: drooglegging bij een waterpeil 0,30 m beneden NAP

Het maaiveld in het gebied ligt tussen 0,5 en 0,7 meter boven NAP. Het nieuwe waterpeil is 0,30 beneden NAP. Het verschil tussen het maaiveld en het waterpeil in de sloot is de drooglegging. De drooglegging in dit gebied ligt tussen 0,80 en 1,00 meter.

Het nieuwe peil levert geen problemen op voor de bestaande gebiedsfuncties. Er is rekening gehouden met de bestaande bebouwing. De drooglegging, het verschil tussen de maaiveldhoogte en het waterpeil, is groter dan 0,60 meter en past goed bij bebouwing.

Bodem

De bodem in het gebied bestaat uit klei. Dit soort bodem is beperkt gevoelig voor bodemdaling. Het gebied bevat geen archeologisch terrein en de kans op het vinden van archeologische resten is klein.

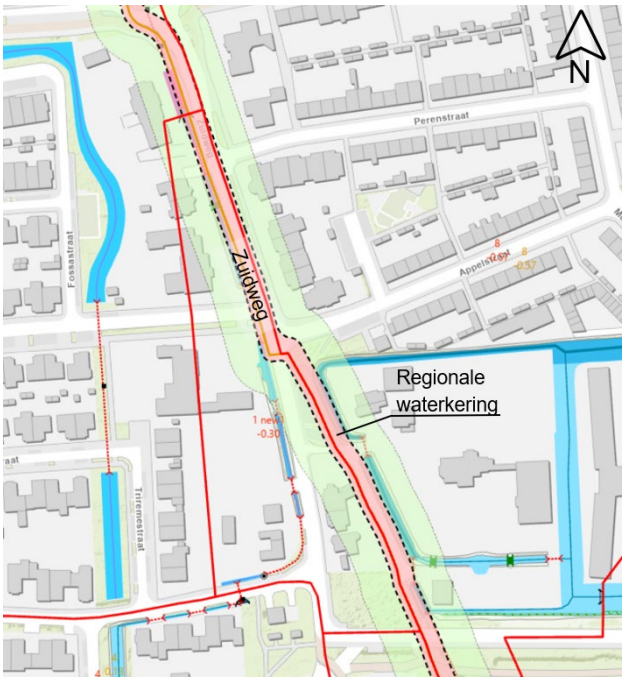
<u>Waterbelangen</u>

Voor het bepalen van het waterpeil vindt Delfland de volgende punten in het gebied belangrijk:

- Waterkering (figuur 5),
- Watergangen primair/secundair en kunstwerken/objecten, beschoeiing (figuur 6)
- Risico op wateroverlast
- Risico op watertekort/droogte
- Waterkwaliteit en ecologie

Waterkering

Een gedeelte van de Zuidweg is een regionale waterkering. Waterkeringen zijn gevoelig voor peilverandering (verhoging maar ook verlaging). Peilveranderingen kunnen tegelijkertijd positieve en negatieve effecten hebben. In dit geval is de verwachting dat de peilverhoging meer positieve effecten heeft dan negatieve effecten. Peilverhoging kan uitdroging van de waterkering gedeeltelijk voorkomen. Een waterkering moet voldoende drooglegging hebben om de waterstand ook tijdens extreem weer te kunnen keren. Door de peilverhoging wordt de drooglegging van de waterkering kleiner.

Figuur 4: Ligging regionale kering

Figuur 5: watergang en regionale kering

Watergangen en primair/secundair en kunstwerken/objecten, beschoeiing

Het peilgebied bestaat uit één primaire watergang met vijf duikers en twee stuwen. Er zijn veel kunstwerken in het kleine peilgebied aanwezig. Het onderhoud van de duikers moet plaatsvinden door de vergunninghouders. Het waterschap doet de bediening en het onderhoud van de stuwen. Er is sprake van 1 extra kunstwerk en extra onderhouds- en bedieningskosten voor het waterschap.

Risico op wateroverlast en watertekort
Het peilgebied wordt gevoed met water vanuit het zuidelijk gelegen peilgebied 4 Het Olieblok. Via de regelbare stuw aan de noordzijde voert het peilgebied af op de boezem, waardoor bij hevige neerslag wateroverlast kan worden voorkomen. Bij de vergunningverlening zijn de kunstwerken getoetst op de beleidsregel "kunstwerken in wateren". De kunstwerken zijn groot genoeg om wateroverlast te voorkomen. Bij het realiseren van woningen is de bergingscapaciteit berekend, de hoeveelheid oppervlaktewater toegenomen en getoetst aan de beleidsregel "dempen en graven". De aanwezige berging is voldoende om wateroverlast te voorkomen.

Waterkwaliteit

Delfland moet zorgen voor schoon, gezond en levend water. Daarom is voor de keuze van het waterpeil gekeken naar de volgende punten:
- of het water van goede of slechte kwaliteit is,
- of het goed of slecht gaat met waterplanten en waterdieren,
- wat de problemen zijn,
- of je met het waterpeil deze problemen kunt verhelpen of verbeteren.

Door het plaatsen van een extra stuw in 2022 is er sprake een extra peilgrens en hierdoor van een extra obstakel voor de migratie van waterplant en dieren.

Er is geen waterkwaliteitsmeetpunt in het peilgebied. Er ligt wel een waterkwaliteitspunt stroomopwaarts. Uit dit nabijgelegen waterkwaliteitspunt (OW307-013; het Olieblok) blijkt dat de waarde voor Stikstof_totaal met 2,4 mg/l boven de grens van 1,8 mg/l ligt. De waarden voor fosfaat liggen met 0,18-0,29 mg/l onder de norm (0,30 mg/l). Omdat stikstof niet limiterend is, is het moeilijk om de waterkwaliteit te verbeteren door het beperken van inlaatwater of andere waterkwatiteitsmaatregelen. Er is geen andere manier om onder vrij verval water aan te voeren naar peilgebied 27.

3.2 Lost het nieuwe waterpeil het probleem op?

We kiezen voor een extra peilgebied en een waterpeil van 0,30 meter beneden NAP. Het nieuwe waterpeil vermindert het risico op funderingsschade van de oude panden. De gevolgen voor de drooglegging van de weg/peilscheiding en tuinen zijn beperkt. Het waterschap vindt de bescherming van funderingen van de oude panden (en andere positieve effecten) opwegen tegen de negatieve gevolgen (kleinere drooglegging (van waterkering, weg en tuinen) en een extra peilgebied (versnippering en onderhoudskosten van een stuw)). Het gebied met het nieuwe waterpeil is te zien op de peilenkaart in bijlage 1.

3.3 Wie is betrokken bij het opstellen van dit peilbesluit

Als Delfland het waterpeil wil veranderen, kijken we eerst wie daarmee te maken krijgt. Dat kunnen burgers, agrariërs of organisaties zijn.

We hebben in 2023 meldingen ontvangen over een te hoog waterpeil. Dit was een eenmalig incident en is verholpen.

Woordenlijst

- *Bodemdaling*: Het dalen van de hoogte van een terrein. Bodemdaling kan veroorzaakt worden door oxidatie, inklinking, gas- en oliewinning en lange termijn geologische processen.

- *Drooglegging:* Het hoogteverschil tussen het waterpeil in een watergang en de gemiddelde hoogte van het naastgelegen perceel.

- *Gebiedsfuncties*: Waarvoor een gebied wordt gebruikt. Elke plek heeft een bepaalde functie of doel, zoals wonen, landbouw of recreatie.

- *Kunstwerk:* objecten in of aan het water die van belang zijn voor onder andere het goed kunnen laten werken van de waterhuishouding van de waterbeheersing.

- *Ontwateringsdiepte*: Het verschil tussen de maaiveldhoogte en de gemiddeld hoogste grondwaterstand op één plaats.

- *Peil:* Door waterschap in peilbesluit vastgelegde waterpeil dat in een bepaald gebied moet worden gehandhaafd.
- Peilwijziging: het veranderen van de waterstand ten opzichte van NAP
- Peilaanpassing: het veranderen van de waterstand ten opzichte van NAP waarbij de drooglegging niet veranderd. De peilwijziging is gelijk aan de bodemdaling.

- *Peilbeheer:* Het zorgen voor het juiste waterpeil door water aan- of af te voeren.

- *Peilbesluit:* Besluit van het algemeen bestuur van een waterschap. Hierin staat welke waterpeilen er moet worden ingesteld, de ligging van de peilgebieden en plaats van de peilschalen zijn aangegeven.

- *Peilgebied:* Gebied met elkaar verbonden watergangen. In dat gebied wordt één waterpeil aangehouden.

- *Peilschaal*: Een peilschaal is een maatlat die in het water staat. Op deze peilschaal is een centimeterverdeling te zien. Daarmee is waterstand af te lezen en te controleren of de waterstand overeenkomt met het peilbesluit. Peilschalen zijn bevestigd aan kademuren, beschoeiingen of een aparte plank in het water.

- *Peilverlaging:* Neerwaartse bijstelling van het waterpeil ten opzichte van het voorgaande peilbesluit verder dan peilaanpassing.
- Peilverhoging:

- *Schouwpeil:* In het peilbesluit vastgesteld peil dat het referentieniveau vertegenwoordigt voor het voeren van schouw, dagelijks peilbeheer, afhandelen van vergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan watergangen.

- *Vast peil*: Tijdens het hele jaar wordt er één peil aangehouden.

- *Waterbelang:* Alles wat belangrijk is voor het beheren van water. Waterbelang gaat onder andere over het zorgen voor genoeg schoon water en het voorkomen van overstromingen.

Bijlage 1 Peilenkaart

- Peilenkaart Boezem, peilgebied 27 Zuidweg Naaldwijk